

SKJEGGKLOKKE.

Vurdering av skjøtselsbehov på 18 lokaliteter i Etnedal kommune i 2022.

Kistefos Skogtjenester as, rapport 2023-13.

Skjeggklokke i gjengroende kulturlandskap i Etnedal i 2022.

Foto: Geir Høitomt

SAMMENDRAG

Utførende institusjon: Kistefos Skogtjenester AS	Prosjektansvarlig: Geir Høitomt
	Medarbeidere: Astri M. Aadnes
Oppdragsgiver:	Kontaktperson hos oppdragsgiver:
Referanse: Høitomt, G. 2023. Skjeggklokke. Vurdering av skjøtselsbehov på 18 lokaliteter i Etnedal kommune 2022. Kistefos Skogtjenester as, rapport 2023 - 13.	
Sammendrag: Med midler fra Miljødirektoratets tilskuddspost for Truete arter er det gjennomført kartlegging av skjeggklokke <i>Campanula barbata</i> (EN) på 18 lokaliteter i Etnedal kommune i 2022. Formålet var økt kunnskap om artens utbredelse, trusler på vokseplassen samt utarbeidelse av konkrete skjøtselsråd. Skjeggklokke har status som Sterkt truet (EN) på gjeldende rødliste (Artsdatabanken 2021). Rapporten baserer seg på eksisterende kunnskap og supplerende feltarbeid utført i 2022. Feltarbeidet i 2022 er utført av Astri M. Aadnes og Geir Høitomt (27.juli – 02.august). Skjeggklokka er lyskrevende og konkurransesvak, og vil raskt gå tilbake i områder som er preget av gjengroing eller har økende tetthet i skogbildet. Skjeggklokka opptrer mest tallrik i åpen beitepåvirket fjellbjørkeskog og i rasmarmiljøer i fjellet. Arten vokser imidlertid også i kulturlandskapslokaliteter som slåtteeng og naturbeitemark, langs elvebredder og i vegkanter. Felles for disse biotopene er at de er lysåpne, og at konkurrerende vegetasjon hemmes av beite, slått eller naturlige forstyrrelser (ras, snøskred, flom, isgang mm). Av de 18 lokalitetene som omtales i denne rapporten hadde 14 lokaliteter tidligere kjent forekomst av skjeggklokke. De 4 nye lokalitetene ble funnet i tilknytning til tidligere kjente forekomster. Nær alle lokalitetene ligger i tilknytning til kulturlandskap i form av tidligere (eller intakte) slåttemark eller naturbeitemark. Vokseplassene er gjerne fortsatt nokså lysåpne kantsoner mot tidligere kulturlandskap som nå er gjengrodd og delvis skogbevokst. Noen funn ble også gjort i vegkantmiljøer, både langs fylkesveg og lokale veger. Av de 14 tidligere kjente forekomstene har 9 negativ bestandsutvikling (referanseår 2009), 2 har positiv bestandsutvikling (slåttemark med gjenopptatt slått) og 3 lokaliteter har stabil forekomst. For samtlige lokaliteter er gjengroing hovedutfordringen. 2 av lokalitetene har skjøtselsplaner (slåttemark) og skjøttes med slått. Disse lokalitetene mottar tilskudd via tilskuddsposten for truete naturtyper (Miljødirektoratet). Vurderinger gjort under feltarbeidet tilsier at 9 av de øvrige lokalitetene bør få skjøtselsplan.	

INNHold

SAMMENDRAG	S. 2
1. INNLEDNING	S. 4
2. OM SKJEGGKLOKKE	S. 5
3. LOKALITETER	S. 6
3.1 RUST VEGKANT	S. 6
3.2 UNDLI	S. 8
3.3 SOLHAUG	S.10
3.4 SLETTI	S. 12
3.5 LYSTHAUG (HYTTE)	S. 14
3.6 LYSTHAUG TUNET	S. 16
3.7 LYSTHAUG NORD	S. 18
3.8 LYSTHAUG VEGKANT	S. 20
3.9 BRENDHAUGEN	S. 22
3.10 NYSTØLEN	S. 24
3.11 DALEN	S. 26
3.12 KLOPP SØR	S. 28
3.13 KLOPP MIDT	S. 30
3.14 KLOPP NORD	S. 32
3.15 RUST	S. 34
3.16 LANGEDAL HYTTE	S. 36
3.17 LANGEDAL VED TUNET	S. 38
3.18 MIDTRE RUST	S. 40
4. RESULTATER	S. 42
5. KILDER	S. 44

1. INNLEDNING.

Med midler fra Miljødirektoratets tilskuddspost for Truede arter er det gjennomført kartlegging av skjeggklokke *Campanula barbata* på 18 lokaliteter i Etnedal kommune i 2022. Formålet var økt kunnskap om artens utbredelse, trusler på vokseplassen samt utarbeidelse av konkrete skjøtselsråd.

Skjeggklokke har status som Sterkt truet (EN) på gjeldende rødliste (Artsdatabanken 2021).

Rapporten baserer seg på eksisterende kunnskap og supplerende feltarbeid utført i 2022. Feltarbeidet i 2022 er utført av Astri M. Aadnes og Geir Høitomt (27.juli – 02.august).

2. OM SKJEGGKLOKKE.

Det er et stort gap mellom den konsentrerte forekomsten av skjeggklokke *Campanula barbata* i Norge og hovedutbredelsen sør i Europa (Alpene, Sudetene og Karpatene). Den isolerte forekomsten i Norge har vært gjenstand for undring og ulike teorier blant flere botanikere. Skjeggklokke har et lite og kompakt utbredelsesområde sentralt i Oppland fylke, rundt Synnfjellet og i Gausdal vestfjell. Hovedforekomstene finnes innenfor kommunene Nordre Land, Etnedal og Gausdal. Utenfor dette kjerneområdet forelå kun funn fra en lokalitet i Hemsedal i Buskerud (Reiso 2007), samt ubelagte funn fra Sør-Aurdal i Oppland og i Oslo.

Skjeggklokka kjennetegnes av de hengende blå (sjelden hvite eller lilla) klokken som er hårete inni, hårete stengel og nokså store lansettformete hårete blad i rosett nede ved bakken (figur 1). Den tydelige behåringen skiller den fra blåklokke *Campanula rotundifolia*, som også er spinklere i blomster, blad og stengel. Skjeggklokka kan neppe forveksles med andre arter, og i Boka om Land bruker da også Lynge (1948) det rette artsnavnet under beskrivelsen av plantelivet i distriktet. Lokalt benytter imidlertid eldre personer iblant betegnelsen gople om ulike arter innenfor klokkeslekta.

Skjeggklokka opptrer mest tallrik i åpen beitepåvirket fjellbjørkeskog og i rasmarkmiljøer i fjellet. Arten vokser imidlertid også i kulturlandskapslokaliteter som slåtteeng og naturbeitemark, langs elvebredder og i vegkanter. Felles for disse biotopene er at de er lysåpne, og at konkurrerende vegetasjon hemmes av beite, slått eller naturlige forstyrrelser (ras, snøskred, flom, isgang mm).

Skjeggklokka er lyskrevende og konkurransesvak, og vil raskt gå tilbake i områder som er preget av gjengroing eller har økende tetthet i skogbildet. Et konkret eksempel på dette er forholdene langs elva Lenna i Nordre Land. Her vokste arten svært fåtallig og spredt langs elvebredden over en strekning på ca. 2 km. Våren 2013 ble det kraftig flom, og stor isgang rev med seg grantrær, fjellbjørk og annen vegetasjon. Dette skapte gunstige spire- og lysforhold, og skjeggklokke vokser nå langt mer tallrik langs hele elvestrekningen. Tilsvarende vil regelmessige skred, steinsprang og ras holde de viktige vokseplassene i rasmarker opp mot tregrensa lysåpne.

I de kulturpåvirkete lokalitetene er tradisjonell husdyrbeiting og slått en nøkkelfaktor. Skjeggklokke har mange vokseplasser i naturbeitemark, slåttemark og beitepåvirket fjellbjørkeskog. Gjengroing og endret bruk er i dag en trussel mot mange av disse vokseplassene. Spesielt er fortetting i fjellbjørkeskogen en svært negativ faktor som truer en lang rekke lokaliteter i høydelaget 800 – 1100 moh. Det gamle setermiljøet med et variert husdyrbeite (ku, geit, sau, hest) og stort forbruk av ved, ga et åpent landskap som nok ga optimale forhold for lyskrevende arter som skjeggklokke. Samtidig skapte tråkk fra de større husdyra (storfe og hest) gunstige spireflekker i vegetasjonsdekket, noe som i mindre utstrekning er tilfelle ved dagens økte bruk av sau i utmarka. Sau beiter også gjerne nokså selektivt på urter, og vil således beite ned spirende blomsterplanter.

I de mer bygdenære områdene (400 – 800 moh.) var skjeggklokke tidligere regelmessig forekommende i slåtte- og beitemark. Foruten gjengroing i de bratteste marginale jordbruksarealene, er endret arealbruk og intensivt bruk nå en trussel i dette høydelaget. Flere kilder forteller om gamle slåttemarken hvor skjeggklokke var en av de dominerende artene, men hvor arten forsvant med økende bruk av kunstgjødsel og endret jordbearbeiding (hyppigere pløying). Slik sett deler skjeggklokke skjebne med en lang rekke andre arter knyttet til ugrøddet slåtte- og beitemark, samt de artsrike kantsonene som var en del av dette landskapet. Typisk nok har vegkanter som holdes åpne med regelmessig kantslått og rydding blitt en viktig biotop også for skjeggklokke.

3. LOKALITETER.

3.1 Rust, vegkant

Lokalitet nr. 1

Navn: Rust, vegkant

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: Lokaliteten ligger i hovedsak i vegskråningen langs fylkesveg 2472, men grenser delvis inn på tilliggende private eiendommer (113/10,15,34, 113/7 og 113/4).

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, rett nord for Rust. Det undersøkte arealet er en vegkant avgrenset av skogsmark (gjengrodd kulturlandskap) og kulturlandskap, samt vegbanen (fylkesveg 2472).

Dato for besøk: 27. juli 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 2 vokseplasser på lokaliteten:

9.604329_61.002481 (+- 50 m)	27.07.2009
9.606072_61.001049 (+- 50 m)	27.07.2009

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 3 vokseplasser på lokaliteten:

9.601778_61.003779	1 plante	1 m2	27.07.2022
9.603089_61.003191	4 planter	2 m2	27.07.2022
9.603943_61.002738	4 planter	5 m2	27.07.2022

De tre funnstedene i 2022 ligger nær tidligere funn fra 2009, men innebærer en utvidelse av lokaliteten mot nord.

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger delvis innenfor en eksisterende naturtypefigur (Rust vegkant, BN00104034, artsrik vegkant, svært viktig (A)). Lokaliteten består av en vegkant som også framstår som ei kantsone mot mer skogspreget areal og kulturlandskap. Lokaliteten har innslag av arter knyttet til tørrbakkesamfunn. Av slike arter ble notert bl.a. rødknapp, harerug, prestekrage og kattefot. På grunn av svak gjengroing og forekomst av friskere mark er det også forekomst av arter som skogstorkenebb, gullris og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: Eng-lignende sterkt endret fastmark (T40-C-1)

Skjøtselsbehov: **Skjøtselsbehovet er lite.** Vegskråningen skjøttes med regelmessig kantslått og rydding. Optimalt sett bør også øvre del av vegskråningen inngå i ryddearealet. Eksisterende naturtypefigur bør utvides til å innlemme alle de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet		Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	X
Lav prioritet	X	Ingen skjøtsel	

Figur 1. Kjente vokseplasser (n=5) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Rust vegkant.

Figur 2. Skjeggklokke (EN) på lokaliteten Rust vegkant. Lokaliteten holdes åpen gjennom regelmessig vegkantrydding. Ryddingen kunne med fordel også omfatte øvre del av skråningen. Foto: Geir Høitomt 27.07.2022.

3.2 Undli

Lokalitet nr. 2

Navn: Undli

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 112/44

Beliggenhet: Lokaliteten består av ei slåttemark ved gardstunet på Undli, ca 2 km nord for Rust i Etnedal kommune. Gardsbruket ligger i den vestvendte lia på østsida av Langedalen.

Dato for besøk: 27. juli 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 2 vokseplasser på lokaliteten:

9.589767_61.017924 (+- 50 m)	150 planter	16.07.2009
9.589749_61.018133 (+- 50 m)		05.07.2016

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på et større areal i øvre del av slåttemarka:

9.589767_61.017924	Min. 250 planter	1200 m2	27.07.2022
--------------------	------------------	---------	------------

Vokseplassen i 2022 dekker også de tidligere innlagte funnene på lokaliteten

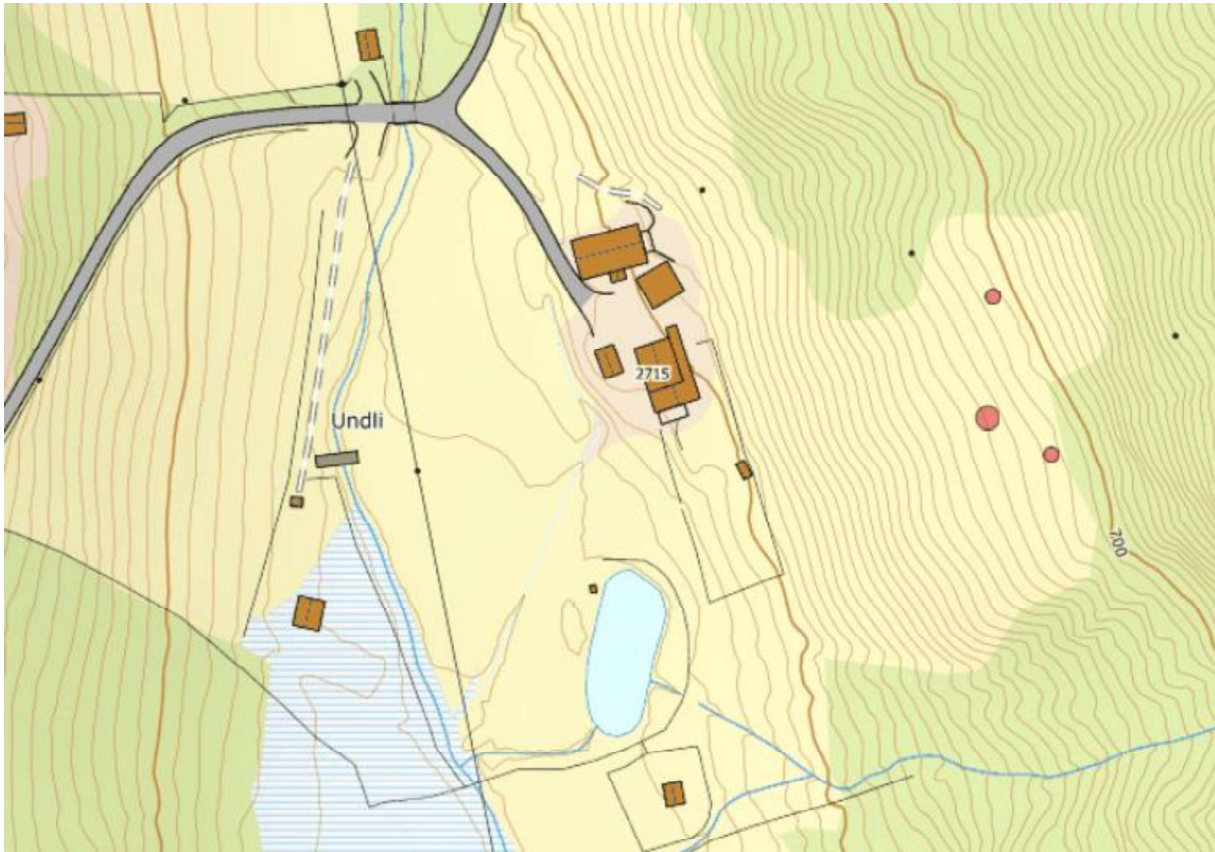
Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Undli, BN00104027, slåttemark, svært viktig (A)). Lokaliteten består av ei vestvendt slåttemark. Lokaliteten er relativt bratt, med jevn stigning opp fra gardstunet. Grunnlendte og tørkesvake partier forekommer, spesielt i øvre del. Et fuktig sig i midtpartiet skaper variasjon i artssammensetningen i enga. Av karakteristiske arter forekommer bl.a. ryllik, engtjæreblom, marinøkkel, kattedot, engknoppurt, prestekrage, dunhavre, engnellik, gulmaure, flekkgrisor (NT), dunkjempe, hårsveve og sauesvingel. I fuktige sig vokser ballblom, flekkmariehånd, stortveblad, kranskonvall, hvitbladtistel, gulstarr, mjørdurt og jåblom.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: sterkt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-8)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten har skjøtselsplan og slås årlig med tilskudd fra Miljødirektoratet (truet naturtype). Dagens skjøtsel ivaretar forekomsten av skjeggklokke på en svært god måte. Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	X
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 3. Innlagte vokseplasser (n=3) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Undli. Skjeggklokke vokser tallrik i hele den øvre (østre) delen av slåttemarka.

Figur 4. Skjeggklokke (EN) på lokaliteten Undli. Lokaliteten har skjøtselsplan og holdes åpen gjennom årlig slått. Foto: Geir Høitomt 27.07.2022.

3.3 Solhaug

Lokalitet nr. 3

Navn: Solhaug

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 112/58

Beliggenhet: Solhaug ligger ved Rust i Etnedalen. Gardsbruket ligger litt oppe i lia på østsida av Langedalen, ca. 6 km nord for Flatøygården. Lokaliteten består av ei vestvendt eng, rett øst for gardstunet.

Dato for besøk: 27. juli 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.588357_61.021441 (+- 50 m)	25 planter	22.07.2009
------------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på en vokseplass i øvre del av slåttemarka:

9.588357_61.021441	10 planter	25 m2	27.07.2022
--------------------	------------	-------	------------

Vokseplassen i 2022 dekker også tidligere innlagt funn på lokaliteten

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Solhaug, BN00126499, slåttemark, svært viktig (A)). Lokaliteten består av ei vestvendt eng, rett øst for gardstunet. Lokaliteten er nokså bratt, og hellende mot vest (ned mot gardstunet). Enga er en del av de gamle slåttemarkene på Solhaug, og har trolig også blitt benyttet til vårbeite (solrikt). Engvegetasjonen inneholder en god del naturengplanter, spesielt i skogkanter og på litt mer grunnlendte partier i øvre del. Totalt ble det notert 16 tyngdepunktarter i enga. Artsmangfoldet omfatter bl.a. blåklokke, skjeggklokke (EN), jonsokkoll, finnskjegg, engknoppurt, skogmarihand, skogkløver, hvitkløver, engkvein, engnellik, ryllik, småengkall, engsmelle, gulaks, harerug, tiriltunge, prestekrage, tveskjeggveronika, legeveronika, flekkgrisøre (NT) og engsoleie. I den nedre (og fuktigste) delen er det innslag av hvitbladtistel, skogstorkenebb og enghumleblom.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten har skjøtselsplan og slås årlig med tilskudd fra Miljødirektoratet (truet naturtype). Dagens skjøtsel ivaretar forekomsten av skjeggklokke på en svært god måte. Eksisterende naturtypefigur dekker den kjente vokseplassen for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	X
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 5. Innlagte vokseplasser (n=1) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Solhaug. Skjeggklokke vokser på et mindre areal i øvre (østre) delen av slåttemarka.

Figur 6. Skjeggklokke (EN) på lokaliteten Solhaug. Lokaliteten har skjøtselsplan og holdes åpen gjennom årlig slått. Foto: Geir Høitomt 27.07.2022.

3.4 Sletti

Lokalitet nr. 4

Navn: Sletti

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 112/8

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot fulldyrket eng.

Dato for besøk: 27. juli 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 større vokseplass på lokaliteten:

9.591186_61.016048 (+- 50 m)	150 planter	23.07.2009
------------------------------	-------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på en vokseplass i øvre del av slåttemarka:

9.591465_61.015939	10 planter	25 m2	27.07.2022
--------------------	------------	-------	------------

Vokseplassen i 2022 dekker også tidligere innlagt funn på lokaliteten

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Sletti, BN00104017, småbiotoper, svært viktig (A)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot fulldyrket eng. Lokaliteten er relativt brattlendt, med jevn stigning opp fra den fulldyrkede enga. Floraen er relativt artsrik med flere arter knyttet til ugjødset slåttemark/naturbeitemark. Av karakteristiske arter for frisk/tørr middels baserik eng ble notert bl.a. ryllik, engtjæreblom, kattedot, engknoppurt, prestekrage, dunhavre, engnellik, flekkgrisøre (NT), dunkjempe, hårsveve og rødsvingel. I fuktige sig vokser ballblom, flekkmariehånd, grønnskulle, brudespore, stortveblad, dvergsnelle, hvitblattistel, gulstarr, mjørdurt og jåblom.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: sterkt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-8)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten og er i gjengroing, og skjeggklokke er i markert tilbakegang på lokaliteten. Det er behov for rydding i kantsone, og lokaliteten bør få skjøtselsplan.

Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	X

Figur 7. Innlagte vokseplasser ($n=2$) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Sletti. Skjeggklokke vokser på et minkende areal i kantsona.

Figur 8. Kantsona på Sletti (øverst i bildet) har avtagende bestand av skjeggklokke (EN). Lokaliteten har ikke skjøtselsplan og bør åpnes opp ved rydding av kratt og smågran. Foto: Geir Høitomt 27.07.2022.

3.5 Lysthaug (hytte)

Lokalitet nr. 5

Navn: Lysthaug (hytte)

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 113/57

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå delvis framstår som del av ei hyttetomt.

Dato for besøk: 01. august 2022

Registrator: Geir Høitomt; Astri M. Aadnes

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.601086_61.014185 (+- 50 m)	25 planter	22.07.2009
------------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på en vokseplass på lokaliteten:

9.601140_61.014242	6 planter	25 m2	01.08.2022
--------------------	-----------	-------	------------

Vokseplassen i 2022 dekker også tidligere innlagt funn på lokaliteten

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Lysthaug (hytte), BN00104006, småbiotoper, viktig (B)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som del av ei hyttetomt. Floraen er relativt artsrik med flere arter knyttet til ugjødset slåttemark. Av arter ble notert bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, hvitmaure, engsoleie, engsmelle, prestekrage, marinøkkel, bakkesøte, småengkall, fuglevikke, brudespore, flekkgrisøre (NT), flekkmarihånd, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: sterkt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-8)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten bærer preg av å være del av et gammelt kulturlandskap. Informasjon gitt av lokalkjente bekrefter at arealet er gammel slåttemark. Lokaliteten er nå ute av aktiv bruk, men slås og ryddes trolig ved behov (hyttetomt). Forekomsten av skjeggklokke ser ut til å ha negativ utvikling. **Det er behov for rydding i kantsone, og lokaliteten bør få skjøtselsplan.** Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	X
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 9. Innlagte vokseplasser (n=2) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Lysthaug (hytte).

Figur 10. Lokaliteten Lysthaug (hytte) har en avtagende bestand av skjeggklokke (EN). Lokaliteten har ikke skjøtselsplan og bør åpnes opp ved rydding av kratt og smågran i kantsone. Foto: Geir Høitomt 01.08.2022.

3.6 Lysthaug tunet

Lokalitet nr. 6

Navn: Lysthaug (tunet)

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 113/20

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer intensivt drevet eng

Dato for besøk: 01. august 2022

Registrator: Geir Høitomt; Astri M. Aadnes

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.59849_61.014638 (+- 50 m)	75 planter	22.07.2009
-----------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på en vokseplass på lokaliteten:

9.598104_61.014712	50 planter	450 m2	01.08.2022
--------------------	------------	--------	------------

Vokseplassen i 2022 dekker også tidligere innlagt funn på lokaliteten

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Lysthaug (tunet), BN00104023, slåttemark, viktig (B)). Lokaliteten representerer ei tidligere slåttemark som nå er uten hevd. Området bærer preg av å være et gammelt kulturlandskap med langvarig slått og lite eller ingen gjødsling. Floraen er relativt artsrik med arter for som ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, hvitmaure, engsoleie, engsmelle, prestekrage, småengkall, fuglevikke, flekkgrisøre (NT), engnellikk, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten bærer preg av å være del av et gammelt kulturlandskap.

Informasjon gitt av lokalkjente bekrefter at arealet er gammel slåttemark, men lokaliteten er nå ute av aktiv bruk. Forekomsten av skjeggklokke ser ut til å ha negativ utvikling. **Det er behov for rydding i kantsone og ønskelig med slått. Lokaliteten bør få skjøtelsplan.**

Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	X
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 11. Innlagte vokseplasser ($n=2$) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Lysthaug (tunet).

Figur 12. Lokaliteten Lysthaug (tunet) har en avtagende bestand av skjeggklokke (EN). Lokaliteten har ikke skjøtselsplan og bør slås regelmessig, samt åpnes opp ved rydding av kratt og smågran i kantsone. Foto: Geir Høitomt 01.08.2022.

3.7 Lysthaug nord

Lokalitet nr. 7

Navn: Lysthaug nord

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 113/20

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer intensivt drevet eng.

Dato for besøk: 01. august 2022

Registrator: Geir Høitomt; Astri M. Aadnes

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.600439_61.014968 (+- 50 m)	25 planter	22.07.2009
------------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på en vokseplass på lokaliteten:

9.600475_61.015038	3 planter	10 m2	01.08.2022
--------------------	-----------	-------	------------

Vokseplassen i 2022 dekker også tidligere innlagt funn på lokaliteten

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Lysthaug nord, BN00104024, småbiotoper, viktig (B)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer intensivt drevet kultureng. Av arter forekommer bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, finnskjegg, jordbær, engsoleie, engsmelle, prestekrage, småengkall, fuglevikke, flekkgrisøre (NT), skogstorkenebb, gullris og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten bærer preg av å være del av et gammelt kulturlandskap.

Informasjon gitt av lokalkjente bekrefter at arealet er gammel slåttemark, men lokaliteten er nå ute av aktiv bruk (noe rydding i kantsone). **Det er behov for ytterligere rydding i kantsonen.** Eksisterende naturtypefigur dekker den kjente vokseplassen for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet		Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet	X	Noe skjøtsel	X
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 13. Innlagte vokseplasser (n=2) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Lysthaug nord.

Figur 14. Lokaliteten Lysthaug nord har en avtagende bestand av skjeggklokke (EN). Lokaliteten bør åpnes ytterligere opp ved rydding av kratt og smågran i kantsone. Foto: Geir Høitomt 01.08.2022.

3.8 Lysthaug vegkant

Lokalitet nr. 8

Navn: Lysthaug vegkant

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 112/8 og 113/1

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av en vegkant som også framstår som ei kantsone mot mer skogspreget areal/kulturlandskap.

Dato for besøk: 01. august 2022

Registrator: Geir Høitomt; Astri M. Aadnes

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.599173_61.01543 (+- 50 m)	25 planter	22.07.2009
-----------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 4 vokseplasser på lokaliteten:

9.599397_61.015408	1 planter	10 m2	01.08.2022
9.598894_61.015669	10 planter	10 m2	01.08.2022
9.597780_61.015891	7 planter	15 m2	01.08.2022
9.597843_61.015491	3 planter	10 m2	01.08.2022

Vokseplassen i 2022 strekker seg ut over tidligere innlagt funn på lokaliteten

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger delvis innenfor en eksisterende naturtypefigur (Lysthaug sør, BN00104030, småbiotoper, viktig (B)). Lokaliteten består av kantsone langs gardsveg og dyrket eng. Av arter forekommer bl.a. rødknapp, harerug, prestekrage, skogstorkenebb, gullris og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone langs veg og dyrket eng. **Det er behov for rydding i kantsonen, og dette ivaretas gjennom regelmessig vegkantrydding.**

Eksisterende naturtypefigur dekker bare del av de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet		Tilfredsstillende skjøtsel	X
Middels prioritet	X	Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 15. Innlagte vokseplasser ($n=5$) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Lysthaug vegkant

Figur 16. Lokaliteten Lysthaug vegkant har en stabil bestand av skjeggklokke (EN). Lokaliteten holdes åpen gjennom regelmessig vegkantrydding. Foto: Geir Høitomt 01.08.2022.

3.9 Brendahaugen

Lokalitet nr. 9

Navn: Brendahaugen

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 112/8

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer åpen eng.

Dato for besøk: 01. august 2022

Registrator: Geir Høitomt; Astri M. Aadnes

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.595121_61.015826 (+- 50 m)	75 planter	22.07.2009
------------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 3 vokseplasser på lokaliteten:

9.595445_61.015961	6 planter	20 m2	01.08.2022
9.594906_61.016000	120 planter	60 m2	01.08.2022
9.594861_61.016209	100 planter	500 m2	01.08.2022

Vokseplassen i 2022 strekker seg ut over tidligere innlagt funn på lokaliteten

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger delvis innenfor en eksisterende naturtypefigur (Brendahaugen, BN00104010, småbiotoper, viktig (B)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer åpen eng. Av arter forekommer bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, hvitmaure, finnskjegg, jordbær, engsoleie, engsmelle, prestekrage, småengkall, fuglevikke, flekkgrisøre (NT), kattedot, hårsveve, liljekonvall, einer, skogstorkenebb, gullris og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot mer intensivt drevet eng. **Det er behov for rydding i kantsonen, og dette ivaretas delvis gjennom åkerkantrydding.**

Eksisterende naturtypefigur dekker bare del av de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	X
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 17. Innlagte vokseplasser ($n=4$) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Brendahaugen.

Figur 18. Lokaliteten Brendahaugen har en stor bestand av skjeggklokke (EN). Lokaliteten holdes delvis åpen gjennom regelmessig åkerkantrydding. Foto: Geir Høitomt 01.08.2022.

3.10 Nystølen

Lokalitet nr. 10

Navn: Nystølen

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 112/2

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot landbruksveg.

Dato for besøk: 01. august 2022

Registrator: Geir Høitomt; Astri M. Aadnes

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er ikke tidligere påvist på lokaliteten:

--	--	--

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.595400_61.018568	2 planter	10 m2	01.08.2022
--------------------	-----------	-------	------------

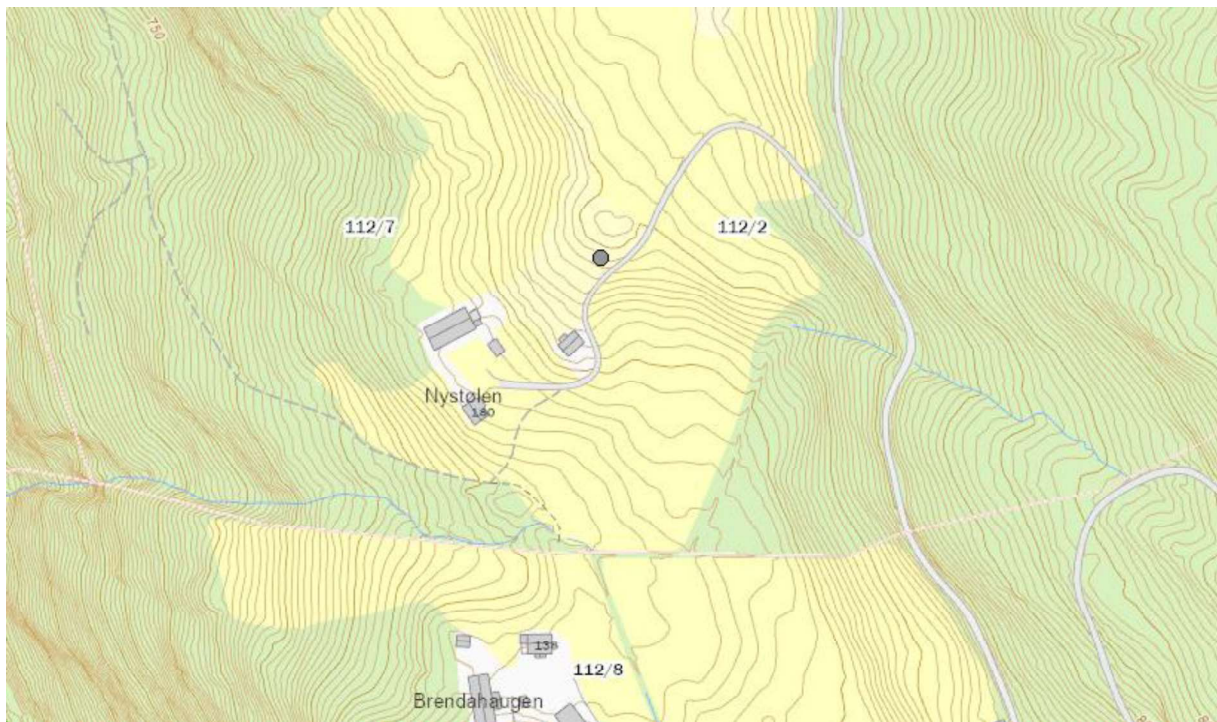
Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger ikke innenfor en eksisterende naturtypefigur. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot en landbruksveg. Av arter forekommer bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, hvitmaure, finnskjegg, jordbær, bakkesøte, brudespore, engsoleie, engsmelle, prestekrage, småengkall, fuglevikke, flekkgrisøre (NT), kattedot, skogstorkenebb, gullris og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: sterkt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-8)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot en landbruksveg. **Det er tilgrensende arealer med interessant slåttemark, og lokaliteten bør få skjøtselsplan.**

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	X
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	

Figur 19. Innlagte vokseplasser ($n=1$) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Nystølen.

Figur 20. Lokaliteten Nystølen har en liten forekomst av skjeggklokke (EN). Lokaliteten bør sammen med tilgrensende slåtte-mark få en skjøtselsplan. Foto: Geir Høitomt 01.08.2022.

3.11 Dalen

Lokalitet nr. 11

Navn: Dalen

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 112/12

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Rust, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot gårdsvegen.

Dato for besøk: 01. august 2022

Registrator: Geir Høitomt; Astri M. Aadnes

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass lokaliteten:

9.594717_61.022603 (+- 50 m)	75 planter	22.07.2009
------------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.59478_61.022511	50 planter	750 m2	01.08.2022
-------------------	------------	--------	------------

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Dalen, BN00104007, småbiotop, svært viktig (A)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot en gårdsveg. Av arter forekommer bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, hvitmaure, finnskjegg, jordbær, bakkesøte, marinøkkel, brudespore, engsoleie, engsmelle, prestekrage, småengkall, fuglevikke, flekkgrisøre (NT), kattefot, skogstorkenebb, gullris og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: sterkt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-8)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot en gårdsveg. **Det er behov for rydding på lokaliteten, som også bør få skjøtselsplan.** Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	X

Figur 21. Innlagte vokseplasser (n=2) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Dalen.

Figur 22. Lokaliteten Dalen har en stor forekomst av skjeggklokke (EN). Det er behov for rydding på lokaliteten, som også bør få en skjøtselsplan. Foto: Geir Høitomt 01.08.2022.

3.12 Klopp sør

Lokalitet nr. 12

Navn: Klopp sør

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 115/9

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Gjuvfossen, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av deler ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (gjengrodd kulturlandskap).

Dato for besøk: 02. august 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass lokaliteten:

9.608048_60.991902 (+- 50 m)	25 planter	23.07.2009
------------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.608129_60.991928	5 planter	4 m2	02.08.2022
--------------------	-----------	------	------------

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Klopp sør, BN00103997, slåttemark, svært viktig (A)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (trolig tidligere slåttemark). Av arter ble notert bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, finnskjegg, jordbær, engsoleie, engsmelle, prestekrage, flekkgrisøre (NT), dunhavre, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot skogsmark. **Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få skjøtelsesplan.** Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	X

Figur 23. Innlagte vokseplasser (n=2) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Klopp sør.

Figur 24. Lokaliteten Klopp sør har en sterkt avtagende forekomst av skjeggklokke (EN). Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få en skjøtselsplan. Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

3.13 Klopp midt

Lokalitet nr. 13

Navn: Klopp midt

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 115/9

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Gjuvfossen, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av deler ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (gjengrodd kulturlandskap).

Dato for besøk: 02. august 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass lokaliteten:

9.608147_60.992629 (+- 50 m)	125 planter	23.07.2009
------------------------------	-------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.608308_60.992468	26 planter	4 m2	02.08.2022
--------------------	------------	------	------------

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Klopp midt, BN00104002, slåttemark, svært viktig (A)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (trolig tidligere slåttemark). Av arter ble notert bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, finnskjegg, jordbær, engsoleie, engsmelle, prestekrage, flekkgrisøre (NT), dunhavre, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot skogsmark. **Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få skjøtselsplan.** Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	X

Figur 25. Innlagte vokseplasser (n=2) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Klopp midt.

Figur 26. Lokaliteten Klopp midt har en sterkt avtagende forekomst av skjeggklokke (EN). Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få en skjøtselsplan. Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

3.14 Klopp nord

Lokalitet nr. 14

Navn: Klopp nord

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 115/3

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Gjuvfossen, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av deler ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (gjengrodd kulturlandskap).

Dato for besøk: 02. august 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass lokaliteten:

9.607006_60.994868 (+- 50 m)	125 planter	23.07.2009
------------------------------	-------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.607033_60.994568	5 planter	10 m2	02.08.2022
--------------------	-----------	-------	------------

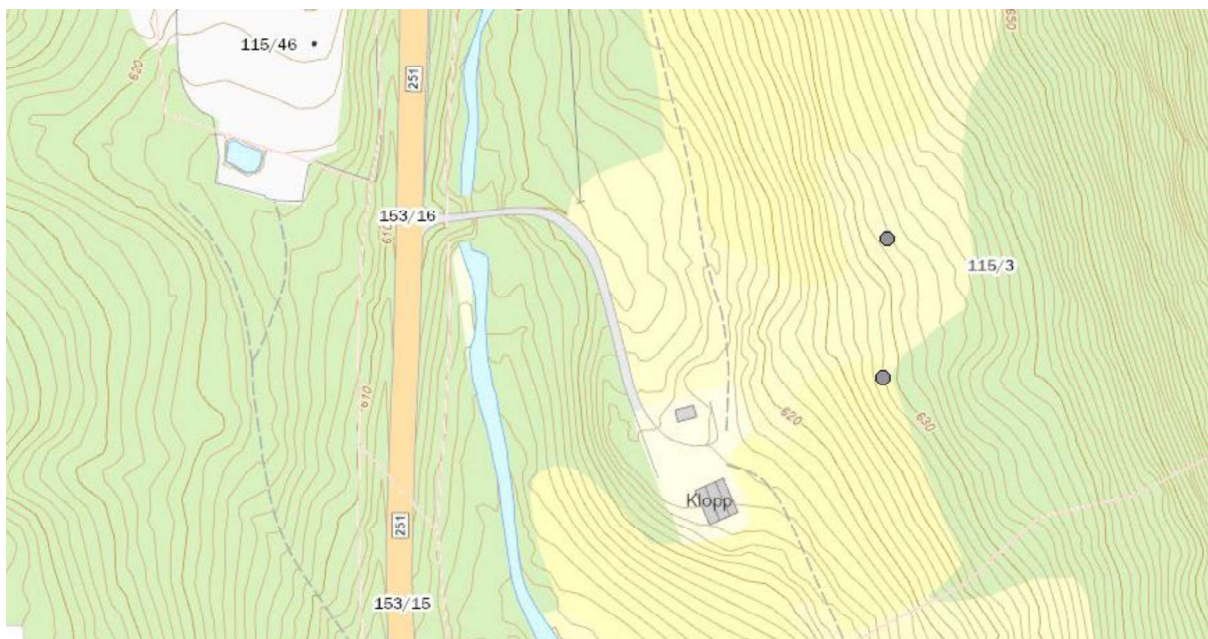
Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger innenfor en eksisterende naturtypefigur (Klopp nord, BN00104033, slåttemark, svært viktig (A)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (trolig tidligere slåttemark). Av arter ble notert bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, finnskjegg, jordbær, engsoleie, engsmelle, prestekrage, flekkgrisøre (NT), dunhavre, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot skogsmark. **Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få skjøtselsplan.** Eksisterende naturtypefigur dekker de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	X

Figur 27. Innlagte vokseplasser ($n=2$) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Klopp nord.

Figur 28. Lokaliteten Klopp nord har en sterkt avtagende forekomst av skjeggklokke (EN). Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få en skjøttselsplan. Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

3.15 Rust

Lokalitet nr. 15

Navn: Rust

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 113/139

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 2 km nord for Gjuvfossen, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av deler ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (gjengrodd kulturlandskap).

Dato for besøk: 02. august 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er ikke tidligere påvist på lokaliteten.

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.606251_60.996972	9 planter	250 m2	02.08.2022
--------------------	-----------	--------	------------

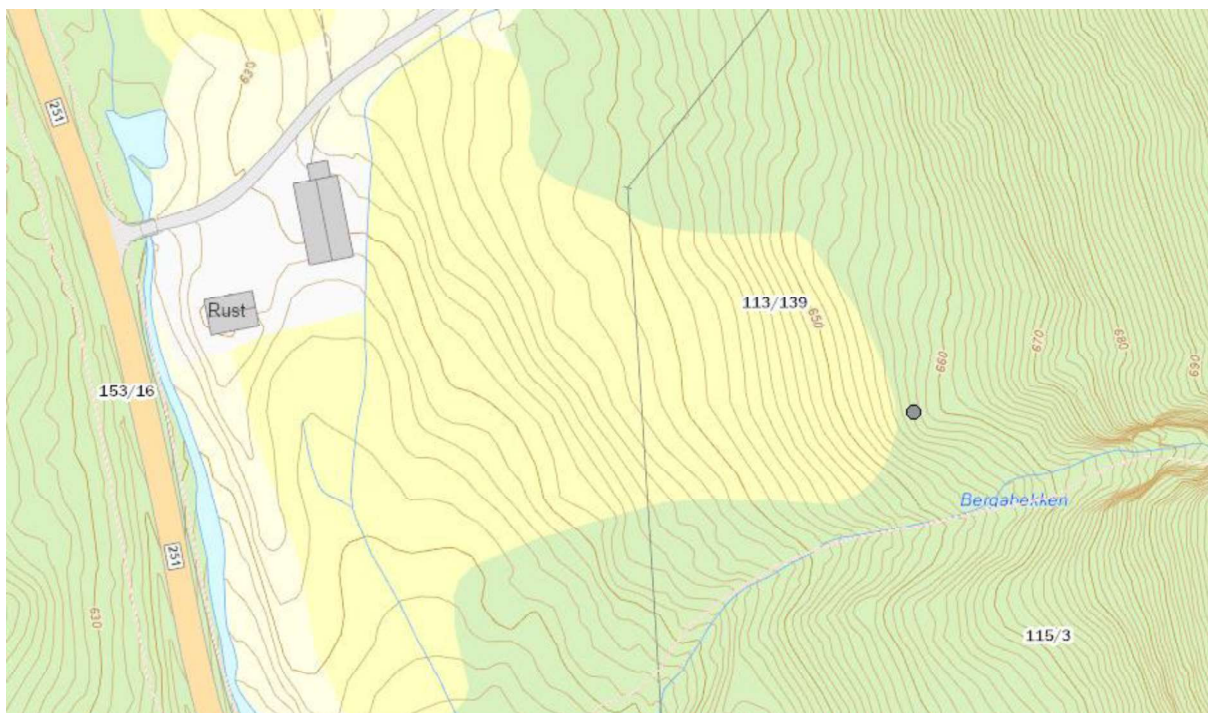
Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger ikke innenfor en eksisterende naturtypefigur. Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (trolig tidligere slåttemark). Av arter ble notert bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, jordbær, engsoleie, engsmelle, prestekrage, flekkgrisor (NT), dunhavre, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot skogsmark. **Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få skjøtselsplan.** Vokseplassene for skjeggklokke ligger ikke innenfor en eksisterende naturtypefigur.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	X

Figur 29. Innlagt vokseplass ($n=1$) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Rust.

Figur 30. Lokaliteten Rust har forekomst av skjeggklokke (EN). Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få en skjøtelsesplan. Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

3.16 Langedal hytte

Lokalitet nr. 16

Navn: Langedal hytte

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 113/1

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 3 km nord for Gjuvfossen, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av deler ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (gjengrodd kulturlandskap).

Lokaliteten ligger inn mot ei hyttetomt.

Dato for besøk: 02. august 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er tidligere påvist på 1 vokseplass lokaliteten:

9.597439_61.009252 (+/- 50 m)	75 planter	23.07.2009
-------------------------------	------------	------------

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 2 vokseplasser på lokaliteten:

9.597592_61.009322	20 planter	200 m2	02.08.2022
9.597636_61.009448	10 planter	50 m2	02.08.2022

Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassene for skjeggklokke ligger delvis innenfor en eksisterende naturtypefigur (Langedal, BN00103984, småbiotoper, viktig (B)). Lokaliteten består av ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark og mot ei hyttetomt. Av arter ble notert bl.a. ryllik, engkvein, gulaks, blåklokke, smyle, finnskjegg, jordbær, engsoleie, engsmelle, prestekrage, flekkgrisøre (NT), dunhavre, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4)

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak ei kantsone mot skogsmark og hyttetomt. **Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få skjøtselsplan.** Eksisterende naturtypefigur dekker delvis de kjente vokseplassene for skjeggklokke.

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet	X	Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet		Ingen skjøtsel	X

Figur 31. Innlagte vokseplasser (n=3) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Langedal hytte.

Figur 32. Lokaliteten Langedal hytte har en sterkt avtagende forekomst av skjeggklokke (EN). Det er stort behov for rydding på lokaliteten, som også bør få en skjøtselsplan. Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

3.17 Langedal ved tunet

Lokalitet nr. 17

Navn: Langedal ved tunet

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 113/1

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 3 km nord for Gjuvfossen, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av deler ei tidligere slåttemark som nå framstår som ei kantsone mot mer skogspreget mark (gjengrodd kulturlandskap).

Lokaliteten ligger langs en gammel adkomstveg/traktorveg.

Dato for besøk: 02. august 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er ikke tidligere påvist på lokaliteten.

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 1 vokseplass på lokaliteten:

9.597106_61.00994	2 planter	10 m2	02.08.2022
-------------------	-----------	-------	------------

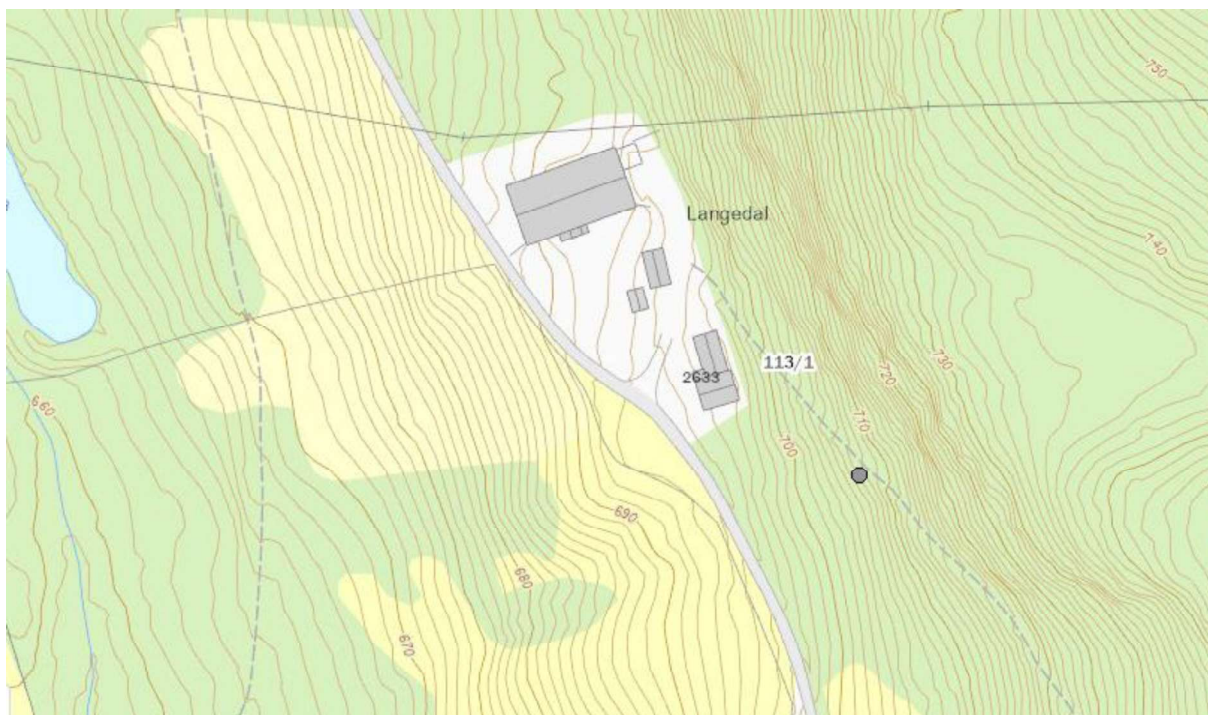
Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger ikke innenfor en eksisterende naturtypefigur. Lokaliteten er en gammel adkomstveg/traktorveg som nå er i gjengroing. Av arter ble notert bl.a. gulaks, smyle, jordbær, engsoleie, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: Eng-lignende sterkt endret fastmark (T40-C-1).

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak en traktorveg i gjengroing. **Det er behov for rydding på lokaliteten.**

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet		Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet	X	Ingen skjøtsel	X

Figur 33. Innlagte vokseplasser (n=1) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Langedal ved tunet.

Figur 34. Lokaliteten Langedal ved tunet har en liten forekomst av skjeggklokke (EN). Det er for rydding på lokaliteten. Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

3.18 Midtre Rust

Lokalitet nr. 18

Navn: Midtre Rudt

Kommune: Etnedal

Gnr/bnr: 113/4

Beliggenhet: Lokaliteten ligger i Langedalen, ca. 3 km nord for Gjuvfossen, i den vestvendte lia på østsida av Langedalen. Lokaliteten består av ei kantsone mot mer skogspreget mark (gjengrodd kulturlandskap). Lokaliteten ligger langs en traktorveg.

Dato for besøk: 02. august 2022

Registrator: Geir Høitomt

Tidligere funn av skjeggklokke:

Arten er ikke tidligere påvist på lokaliteten.

Funn av skjeggklokke 2022:

Arten ble påvist på 2 vokseplasser på lokaliteten:

9.605506_61.000352	1 plante	1 m2	02.08.2022
9.605973_61.00013	5 planter	20 m2	02.08.2022

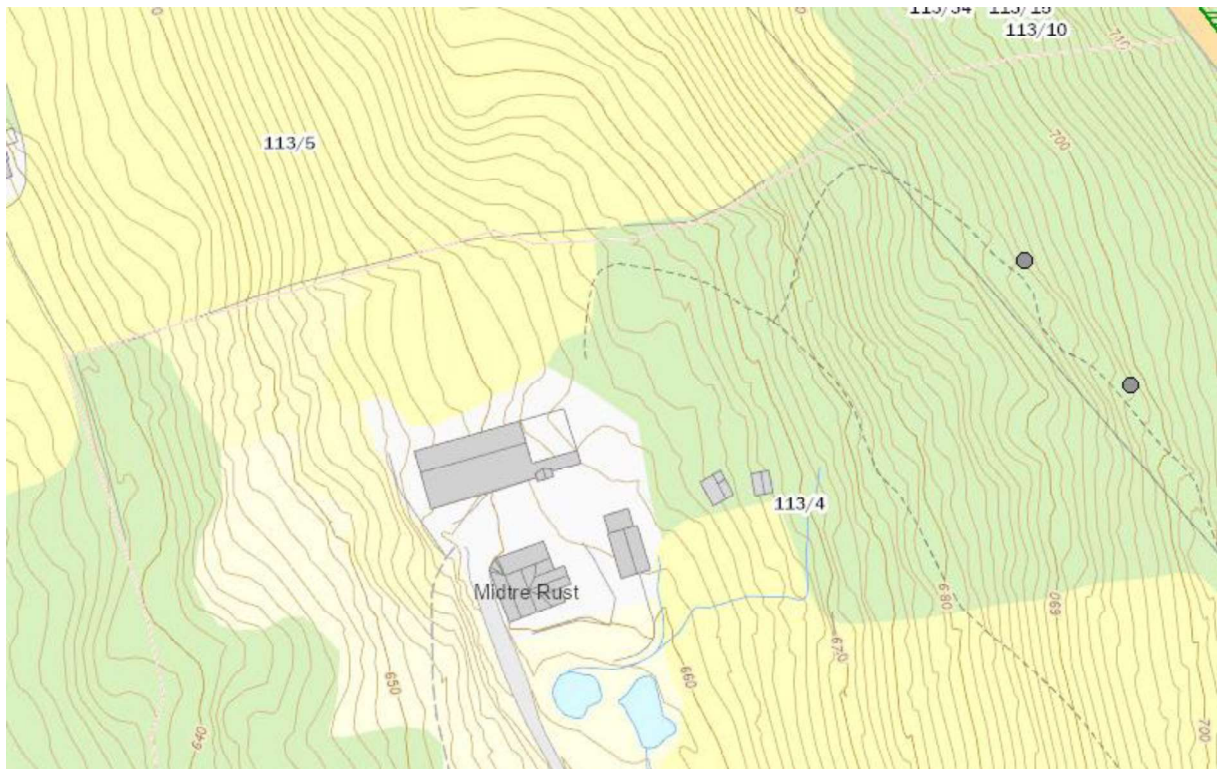
Beskrivelse av lokaliteten: Vokseplassen for skjeggklokke ligger ikke innenfor en eksisterende naturtypefigur. Lokaliteten er en gammel adkomstveg/traktorveg som nå er i gjengroing. Av arter ble notert bl.a. gulaks, smyle, jordbær, engsoleie, skogstorkenebb, gullris, tyrihjelms og firkantperikum.

Grunntype etter NiN versjon 2.3: Eng-lignende sterkt endret fastmark (T40-C-1).

Skjøtselsbehov: Lokaliteten er i hovedsak en traktorveg i gjengroing. **Det er behov for rydding på lokaliteten.**

Skjøtsel, prioritet og status:

Prioritet for skjøtsel		Status skjøtsel	
Høy prioritet		Tilfredsstillende skjøtsel	
Middels prioritet		Noe skjøtsel	
Lav prioritet	X	Ingen skjøtsel	X

Figur 35. Innlagte vokseplasser (n=2) for skjeggklokke (EN) på lokaliteten Midtre Rust.

Figur 36. Lokaliteten Midtre Rust har en liten forekomst av skjeggklokke (EN). Det er stort behov for rydding på lokaliteten. Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

4. RESULTATER

Av de 18 lokalitetene som omtales i denne rapporten hadde 14 lokaliteter tidligere kjent forekomst av skjeggklokke. De 4 nye lokalitetene ble funnet i tilknytning til tidligere kjente forekomster (**tabell 1**).

Nær alle lokalitetene ligger i tilknytning til kulturlandskap i form av tidligere (eller intakte) slåttemark eller naturbeitemark. Vokseplassene er gjerne fortsatt nokså løysåpne kantsoner mot tidligere kulturlandskap som nå er gjengrodd og delvis skogbevokst. Noen funn ble også gjort i vegkantmiljøer, både langs fylkesveg og lokale veger.

Av de 14 tidligere kjente forekomstene har 9 negativ bestandsutvikling (referanseår 2009), 2 har positiv bestandsutvikling (slåttemark med gjenopptatt slått) og 3 lokaliteter har stabil forekomst. For samtlige lokaliteter er gjengroing hovedutfordringen.

2 av lokalitetene har skjøttselsplaner (slåttemark) og skjøttes med slått. Disse lokalitetene mottar tilskudd via tilskuddsposten for truede naturtyper (Miljødirektoratet). Vurderinger gjort under feltarbeidet tilsier at 9 av de øvrige lokalitetene bør få skjøttselsplan.

Figur 37. Fra voksested for skjeggklokke (nede i venstre bildehjørne) med stort ryddebehov . Foto: Geir Høitomt 02.08.2022.

Tabell 1. Data fra 18 undersøkte lokaliteter med skjeeggklokke i Etnedal kommune i 2022.

Lok. nr	Navn	Funn før	Funn 2022	Utvikling	Trussel	Skjøtsel	Prioritet for skjøtsel	Status skjøtsel	Tiltak
1	Rust vegkant	Ja	Ja	Stabil	Gjengroing	Rydding	Lav	Noe skjøtsel	Rydding
2	Undli	Ja	Ja	Positiv	Gjengroing	Slått	Høy	Tilfredsstillende	Fortsette slått
3	Solhaug	Ja	Ja	Positiv	Gjengroing	Slått	Høy	Tilfredsstillende	Fortsette slått
4	Sletti	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Høy	Ingen skjøtsel	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding.
5	Lysthaug hytte	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Høy	Noe skjøtsel	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding
6	Lysthaug tunet	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding, slått	Høy	Noe skjøtsel	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding, slått
7	Lysthaug nord	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Middels	Noe skjøtsel	Rydding
8	Lysthaug vegkant	Ja	Ja	Stabil	Gjengroing	Rydding	Middels	Tilfredsstillende	Rydding
9	Brenda-haugen	Ja	Ja	Stabil	Gjengroing	Rydding	Høy	Noe	Rydding
10	Nystølen	Nei	Ja	Ukjent	Gjengroing	Rydding	Høy	Noe	Rydding
11	Dalen	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Høy	Ingen	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding
12	Klopp sør	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Høy	Ingen	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding
13	Klopp midt	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Høy	Ingen	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding
14	Klopp midt	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Høy	Ingen	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding
15	Rust	Nei	Ja	Ukjent	Gjengroing	Rydding	Høy	Ingen	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding
16	Langedal hytte	Ja	Ja	Negativ	Gjengroing	Rydding	Høy	Ingen	Utarbeide skjøtelsplan. Rydding
17	Langedal ved tunet	Nei	Ja	Ukjent	Gjengroing	Rydding	Lav	Ingen	Rydding
18	Midtre Rust	Nei	Ja	Ukjent	Gjengroing	Rydding	Lav	Ingen	Rydding

5. KILDER

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/28474>.

Artsdatabanken 2020. Artskart. Hentet 22.01.2023 fra <http://artskart.artsdatabanken.no/>.

Artsdatabanken 2018. Fremmedartslista 2018. Hentet 22.01.2023

fra <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>.

Bratli, H. 2014. Naturbeitemark, utkast faktaark 2014.

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2007: 1-258 + vedlegg.

Miljødirektoratet 2020. Naturbase dokumentasjon. Biologisk mangfold. Arealis-prosjektet.

Hentet 22.01.2023 fra <http://geocortex.dirnat.no/silverlightViewer/?Viewer=Naturbase>.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.

NIBIO 2020. Kilden. Hentet 15.10.2020 fra <https://kilden.nibio.no/>.